

pravila pri c. kr. deželni vladi v potrjenje. — Predlog se je sprejel.

XII. Gospod zbornični svetnik Ivan Perdan poroča o nastopnem dopisu c. kr. deželne vlade:

„Iz razpisa gospoda ministra za uk in bogočastje od 3. aprila t. l. št. 3106 vidi se, da so šest-tedenski tečaji ob počitnicah, kakor so bili do zdaj napravljeni na državnih obrtnih šolah za učitelje obrtnih nadaljevalnih šol, navzlic temu, da je združenih mnogo in zamotanih strok in navzlic kratki dobi, ki je bila pouku odmerjena, v prvih letih svojega obstanka dobro ustrezali svojemu namenu, ker obiskovalci teh tečajev spadajo še precej v vrsto najboljših učiteljev, ki jih je bilo dobiti takrat in tudi še zdaj za obrtne nadaljevalne šole, namreč učitelji meščanskih šol, in sicer zvečine taki, kateri so obiskovali realke ali pa celo tehniško vseučilišče. Ti obiskovalci pridobili so si znanje v risanju, katero jim je omogočilo, prisvojiti si v šestih tednih izobrazbo v metodiki — in za to se gre v prvi vrsti. Ti učitelji dovršili so že po dobljenih izkušnjah svoje študije v nadaljevalnih tečajih ob počitnicah. Nadalje pokazalo se je, da so zadnje tečaje obiskovali že največ ljudski učitelji. S temi elementi težavno je, ako ne nemogoče, pridobiti si v šestih tednih vse ono, česar se niso učili v pripravnicah in česar se torej niso mogli učiti.

Izobrazba teh učiteljskih moči pokazala se je navzlic vsej v to uporabljeni skrbi kot nedovoljna. Očividno je, da mora uporaba takih nedovoljno izobraženih učiteljev na obrtnih nadaljevalnih šolah zelo škodljivo delovati na kakovost pouka na teh zavodih, da ne zadoščuje v dosego splošnega in stvarnega izobraženja, ki je toli potrebno in važno za širše stanove obrtnega prebivalstva in da ne more opravičiti znatnih troškov, ki jih porablja v tem oziru država in udeleženi činitelji.

Da bi se ti nedostatki odstranili ter da bi se omogočila natančnejša, primerna, stvarna predizobrazba onih učiteljskih moči, katere so pozvane delovati na rečenih zavodih, ustanovili so se že tekom leta 1889. na več državnih obrtnih šolah petmesečni tečaji, v katere se sprejemajo posebno le tisti ljudski in meščanski učitelji, kateri so napravili skušnjo iz skupine III.

V poletnem s. mestru šolskega leta 1889/90 ima se tak tečaj vršiti tudi na državni obrtni šoli v Gradcu. Teh tečajev naj bi se tudi udeleževali frekventanti s Kranjskega.

Dotičnim obiskovalcem tečaja, ako so nameščeni na javnih ljudskih in meščanskih šolah, mora se dati odpust, da bi mogli v svojem času obiskovati tečaj. Ker je tem tečajem namen, zboljšati obrtne nadaljevalne šole s tem, da se vzgoje primerno izobraženi učitelji, nadeja se gospod naučni minister, da ga bodo pri izvedenju rečenega tečaja požrtvovalno podpirali lokalni in deželni činitelji.

Šlo se bode namreč za to, dočim bode državna uprava nosila znatne troške za ustanovljenje in vzdržavanje tečajev, da činitelji, obvezani skrbeti za plače

učiteljem na ljudskih in meščanskih šolah, skrbe tudi za namestnike onih učiteljev, ki so radi teh tečajev dobili odpust, ter da ob enem činitelji, ki se vdeležujejo z doneski za obrtne nadaljevalne šole, še nekoliko skrbe za podpore učiteljev za dobo, v kateri obiskujejo tečaje. Izdatki imenovanih činiteljev ne bodo itak znatni, ako se pomisli, da število vdeležencev s Štirskega, Koroškega in Kranjskega ne sme biti večje, nego dvanajst.“

Odsek pozdravlja namero visokega c. kr. ministerstva za pouk in bogočastje, vsled katere naj bi se učiteljem dala prilika, da bi se mogli priučiti vsemu, česar jim je treba za uspešno poučevanje na obrtnih nadaljevalnih šolah. Ker je zbornica vselej rada podpirala vse naprave, ki se tičejo zboljšanja obrtnega pouka, zato je tudi odsek mnenja, da se ne more odvreči podpora, ter nasvetuje: „Slavna zbornica izjavi naj se v svojem poročilu do c. kr. deželne vlade za to, da bode dovolila primerne podpore učiteljem, ki bodo obiskovali petmesečni tečaj na državni obrtni šoli v Gradcu“. — Predlog se je sprejel.

Raznotere novice.

Fonograf bi se reklo po slovensko „glasopis“, to je najnovejša sila zanimiva najdba slovečega strokovnjaka Edison-a.

Ko so bili sred tega meseca v Heidelberg-u zbrani naravoslovci raznih dežel, razlagal je Edison svoj „fonograf“, potem pa je razkazal tudi delovanje svoje najdbe. Navzoč je bil tudi „Veliki vojvoda“. Po končanem razlaganju donelo je od vseh strani v obilnem številu zbranih učenjakov burno-glasno odobravanje.

„Fonograf“ je priprava, v kateri se glasovi tako, kakor so se prvotno govorili, peči ali godli za dalj časa spravijo, potem pa se iz te nove priprave spuste ter se tako ponovljeni ravno tako slišijo, kakor izvirni glasovi.

To je Edison pokazal tako:

Njegov tajnik je pred shodom učenjakov enkrat govoril v fonograf pozdravni nagovor na velkega vojvoda. Po končanem razlaganju pri shodu pa odpre fonograf in iz tega doni glasno in vsim dobro razumljivo on nagovor. Potem odpre Edison drug fonograf in iz tega doni nemška pesem „Wacht am Rhein“, katero je 20 delavcev njegovih v tovarni pelo pred nekaj dnevi. Konečno spravi se trobentar pred fonograf in trobi vanj lep napev iz opere, ko je to dokončal, po primernem prestanku, Edison odpre pripravo in zbrani učenjaki so čuli, da je fonograf enako močno in do pičice enako ponovil ves lep napev. Po tej najdbi bode mogoče, da si govorniki spravijo svoje govore, ter jih pošljejo svojim volivcem, pevci pa prodajajo tako nabrano svoje petje po širokem svetu.